

Kielenhuolto Pentti Leinon puntarissa

Pentti Leino julkaisi Virittäjässä 4/89 keskustelun avaukseksi tarkoittamansa puheenvuoron kielenhuollon perusteista («Kirjakieli – puutarha vai kansallispuisto?»). Keskustellaan siis.

Leino peräänkuuluttaa kielenhuoltoomme nykyistä vapaamielisempää suhtautumistapaa ja toivoo sen lakkaavan sitomasta voimiaan »tarpeettomaan ja kielen kokonaisuuden kannalta merkityksettömään taisteluun» (s. 559), koska muuten »sen arvovalta rapistuu turhanpäiväisessä näpertelyssä» ja »sitä vaikeammaksi käy monien paljon tärkeämpien päämäärien saavuttaminen» (s. 563) – mitä nämä tärkeämmät sitten ovat, jää epäselväksi.

Leino toteaa myös, että »perustelut ovat – ymmärrettävästi – keskenään ristiriitaisia, eikä niitä voida johtaa selkeistä lingvistisistä periaatteista» (s. 566). Leino esittää, että viime vuosisadan kielenkehittäjien »ankaran puutarhurin» mentaliteetti on vaihtunut luonnonsuojelualueen vartijan asenteeseen, ja vertaustaan jatkaen toivoo, että nykysuomen huolto omaksuisi kansallispuiston valvojan suhtautumisen.

Leinon puheenvuoro on tarpeellinen, koska kielenhuollon perusteista, kuten hän toteaaakin, keskustellaan varsin vähän. Hänen mainitsemansa »laitostuneisuuden» ja »välinpitämättömyyden» ohella (s. 554) syynä voi olla myös varovaisuus, sillä urheilun ja Jouko Turkan lailla kielenhuolto on niitä puheenaiheita, jotka saavat suomalaisten tunteet herkästi kuohahtamaan.

Leino luettelee joukon esimerkkejä tarpeettomasta ja mielestään myös toivottomasta taistelusta eräitä ilmauksia vastaan: *huomioida* merkityksessä 'ottaa huomioon', pianotaidetta tarkoittava *pianismi*, eräät johdostapaukset (*purkaamo*, *seuranta*). Vaikka hän sanookin, ettei ota kantaa yksittäisiin ilmauksiin, on vaikea uskoa hänen kantansa olevan

Keskustelua

muu kuin mainitsemiensa muotojen hyväksyminen ja hänen yleisperiaatteensa olevan se, että yksittäisiä totunnaisesta ja säännönmukaisesta poikkeavia uudisjohdoksia ei pitäisi ryhtyä vastustamaan. Sama (mustana valkoisella) on hänen kantansa ns. muoti-ilmauksiin.

Leinon luettelemissa tapauksissa on sellaisia, joiden hyväksymistä kannatan itsekkin (*huilistia* ja *viulistia* en ole koskaan osannut vastustaa – vaikken haluaisi tyyppin erityisemmin laajenevan –, ja *juurikaan*-sanana hiljakkoin saamaa huomiota en ymmärrä ollenkaan). Olisin kuitenkin suonut Leinon mainitsevan, että erinäisiin aikaisemmin torjuttuihin ilmauksiin kielenhuolto on jo muuttanut kantansa; esim. ilmaus *tuli/sai tehtyä* hyväksyttiin yleiskieleen v. 1973, verbi *mitätöidä* on päässyt vanhasta pannasta; uusimpia vetäytymisiä »kielenhuollon Vietnamista ja Afganistanista» (kuten Leino sanoo s. 562) ovat verbin *maadoittaa* (Kielikello 1/88 s. 28) ja ilmauksen *eräs suurimmista* (Kielikello 3/89 s. 25) hyväksyminen.

Sitä kantaa en voi kuitenkaan hyväksyä, ettei johdoksia tai muita uudismuodosteita ylimalkaan pitäisi luokitella onnistuneisiin ja epäonnistuneisiin, suositeltaviin ja virheellisiin. »Vapaamielisyys» on mukavan väljä periaate, jota nykyään ei tietenkään kukaan periaatteessa vastusta enempää kuin rauhaa ja tasa-arvoa, mutta ongelmia syntyy konkreettisissa kysymyksissä. Kirjoituksessaan Kielenhuolto ja normatiivinen retoriikka (Virittäjä 4/1988, samassa numerossa kuin kaksi Leinon mainitsemaa kirjoitusta) Esko Karppanen pohtii kielenhuollon perusteita, ei suinkaan kritisoimatta mutta todeten myös (s. 534), että edes puheterapiaa ei voitaisi perustella, jos katsottaisiin oikeaksi se, mitä ja miten kielenpuhujat sanovat.

Puheterapiasta on tietenkin pitkä matka jonkin »autopurkaamon» ja »entisöinnin» tapaisten muodosteiden torjumiseen, mutta mille kielen tasolle vedämme periaatteellisen rajan? Sallivuuden ongelmaa voi valaista Terho Itkosen

lauseella: »Yksittäisinä tällaiset onnahuudet eivät tietysti suuria haittaa, mutta kasapäiksi kertyessään ne alkavat vaikuttaa tekstin ilmeeseen – –.» (Itkonen: Näillä näkymin s. 36.) Yksittäisen ilmauksen saama huomio ja tuomio voi tuntua kohtuuttomalta, mutta on huomattavan vaikea esittää »näpertelyn» yleistä määritelmää; toimien aiheellisuutta ja kohtuullisuutta ei ole helppo perustella muuten kuin tapauksittain.

Taistelun toivottomuus on vaikeasti arvioitava asia. Olisiko joku uskonut vielä 30-luvulla, että suomalaiset eivät enää kolmen neljän vuosikymmenen päästä ole »pakotettuja» tekemään jotakin tai »vakuutettuja» jostakin, vaan heidän *on pakko* ja he ovat *vakuuttuneita* (tai *varmoja*)? Tuskin kenenkään enää »täytyy lainata [pitsilakanoita] asesorskalta tuossa naapurissa», niin kuin rouva Jakari sanoo, epäilemättä ajan puhekielen mukaisesti, Ollin pakinassa »Englantilainen vieras». Ja sellaista adessiivin käyttöä kuin että tilhen siivet ovat »mustat keltaisilla ja valkeilla täplillä» (A. J. Mela: Suomen luurankoiset s. 127, 1882) ei esim. Arvid Genetz uskonut voitavan enää kauan aikaa vastustaa.

Nämä paikallissija-attribuuttiesimerkit valaisevat myös Leinon esiin nostamia tämän päivän ongelmia. Kyllähän paikallissija-attribuutteja sekä kirja- että varsinkin puhekielessä yhä esiintyy muussakin kuin kielenhuollon hyväksymässä käytössä, mutta selvästi entistä rajoittuneemmin, ja juuri huonoimmin suomeen istuva käyttö on vähitellen väistynyt (»lainata asesorskalta naapurissa»). Erityisesti kannattaa mainita runsaan leikinlaskun aiheena ollut tyyppi »huvila peltikatolla», joka on kirja- ja pääosin puhekielestäkin muuten enimmälti hävinnyt, mutta jolla on pari vahvaa tukialuetta: myymäläkieli (»jäätelö mansikkahillolla») ja armeijan ohjesääntö (»poistumiskielto palvelusvelvollisuudella»).

»Rikkaruuhona» myymäläadessiivi on sitkeämpi kuin voikukka, ja sen katoa-

mista on turha toivoa; silti se ei — kumma kyllä — osoita myöskään leviämisen merkkejä. Mutta aika omituiseen tilanteeseen jouduttaisiin, jos otettaisiin kielenhuollossa kanta, että myymäläadessiivi on käypä (koska se on laajassa käytössä) mutta muussa kielenkäytössä (jossa 'kanssa'-merkityksinen adessiivi enää sängen vähän esiintyy) se on hylättävä; ja vielä oudompaa olisi tarjotella sitä takaisin muuhun käyttöön, jossa oppi on varsin kivuttomasti mennyt perille. Emme ole myymäläadessiivin kanssa ehkä niinkään Vietnamissa tai Afganistanissa kuin vaikkapa Taiwanissa, jota ei tunnusteta mutta joka toimii ja pysyy aisoissa. (Näinä aikoina lienee varmintä lisätä, että jos Taiwan joskus taas yhdistetään Kiinaan, ei vertaukseni ajatus siitä muutu, ja sehän sitä paitsi vertaukseni mukaan ilmentäisikin kielenhuollon eikä myymäläadessiivin voittoa.)

Normituksen keskeinen ongelma ei käsittäkseni ole liika eikä liian vähäinen tiukkuus tai vapaamielisyys, vaan normien suoranainen kaaostila, joka valitsee laitostuneesta kielenhuollosta huolimatta. Kokonaisuudelle tutkijaryhmälle olisi työtä jo sen selvittämisessä, mitä suosituksia Suomen akatemian kielilautakunta tai sitä edeltänyt SKS:n valiokunta todella on antanut ja mitä niiden on vain luultu antaneen. Suomen kielen normisto on kuin Ruotzin tai iongin mwn waldacunnan laki ennen ensimmäistäkin kuninkaan kodifiointia: eri auktoriteettien eri aikoina eri tarpeisiin esittämät säännöt (ja vielä kenenkään erityisesti esittämätön perimätieto lisäksi) ovat täysin sekaisin.

Suomen kielen lautakunta ei ole omis- sa nimissään julkaissut mitään kokonaisuohjeistoa, ja yksittäiset kielen- tai kielioppaat (tämä termikin siis on kiistanalainen), joista arvostetuimpia lienevät nykyään Osmo Ikolan Nykysuomen käsikirja ja Terho Itkosen Kieliopas, ilmaisevat monessa kohdin (etenkin Itkosen teos) tekijänsä omia käsityksiä, joihin lautakunta joko ei ole ottanut kantaa tai joista se on eri mieltä. E. A.

Saarimaan vanhanaikaisen puristinen Huonoa ja hyvää suomea ilmestyi ennen kuin akatemian kielilautakuntaa olikaan (Kielenopas on vain tämän teoksen laajennettu laitos), ja erilaiset vähemmän arvovaltaiset oppaat ovat usein koko lailla herkempiä omien mieltymysten mukaiseen sitomiseen ja päästämiseen kuin kielilautakunnan työssä vuosikautia mukana olleet Ikola ja Itkonen. Virittäjän Kielemme käytäntö -palstankaan kannanotot eivät ole virallisen normin asemassa.

Asiaa mutkistavat entisestään äidin-kielenopettajat; luoja paratkoon mitä kaikkea heidän päähänsä pälkähtääkään kieltää ja sanoa vääräksi ja lisäksi pitää selvänä, että kaikesta siitä on vielä suosituksinkin. (Joku on kuulemma opettanut, että sopii sanoa *viittä vailla kuusi* tai *viisi minuuttia vailla kuusi* mutta ei *viittä minuuttia vailla kuusi*.) Ihmisten käsitykset annetuista normeista pohjautuvat harvoin perehtymiseen: ilmausta »maistuu/tuoksuu/haisee hyvälle» ei enempää kielilautakunta kuin Nykysuomen sanakirjakaan pidä virheellisenä, mutta se on ensimmäisiä minulle ja kaiketi monelle muullekin »vääräksi» opettuja ilmauksia.

Tavallisen kielenkäyttäjän mielessä tämä kaikki — ja vielä eri alojen omassa piirissä harjoitettava terminologian kehittäminen — helposti sulautuu yhteen jonkinlaiseksi abstraktiksi Kielimies-möhkäleeksi, jota sitten joko totellaan tai kaikesta syytetään. Miten muuten selittyy se pitkälle koulutautuneen ja paljon kirjoittavan henkilön pilkallinen huomautus, että »aterimet» on oikein tyypillinen »kielimiesten keksimä» sana, tai se monien suomalaisten yleisönosastoissa 1978—79 ilmaisema käsitys, että Raija Konttisen Nykysuomen käyttöopas tarjosi vapaamielisiä kielinormeja?

Leinoa kiusaa se, että kielenhuollon ohjeita ei ole » johdettu selkeistä lingvistikisistä periaatteista», ja hän luettelee runsaan palstan verran kielenhuoltajien Virittäjässä 1980-luvulla esittämiä »arvoväritteisiä» sanontatapoja (s. 559—

560); löysinpä joukosta omianikin. Ko-koamalla ne yhteen hän kieltämättä saa meidät kuulostamaan hirvittävältä.

Mutta jos kielenhuollon kannanottoja ei ole johdettu »selkeistä lingvivistisistä periaatteista», voi tehdä yhden kysymyksen tätä moitteeksi tarkoitettua luonnehdintaa vastaan: miten kielen normitus olisi johdettavissa vain *lingvivististä* periaatteista? Kirjakielen normitus lienee kielitieteen vanhin ala, kehittynyt vuosituhsia ennen kielentutkimuksen teoreettisia perustutkimusmenetelmiä ja »selkeitä lingvistisiä periaatteita» – intialaisen Pāninin paljon ylistetty kielioppi-kin on normatiivinen, ei vain deskriptiivinen. Jos ei kirjakiellemme olekaan pyhää sanskriittia eikä hepreaa, ei sen ohjailussa voi silti välttää »epätieteellisiä» tai ainakin tieteenulkoisia kriteerejä: »selkeän lingvistiikan» kannaltahan on olemassa vain kieliopillisia ja epäkieliopillisia ilmauksia, ei hyvää tai huonoa kieltä.

Kielenhuoltajien olisi rohjettava edes joskus tunnustaa, että suositusten perusteissa on paljon estetiikkaa (vaikka se väärällä hetkellä sanottuna olisikin huonoa suhdetoimintaa) – tottahan on, että melkein yhtä objektiiviselta kuin »lingvistiset periaatteet» kuulostava »informatiivisuuskaan» ei riitä selittämään, miksi on parempi sanoa *kiveys* kuin »kivety» ja mitä vikaa muoti-ilmauksissa milloinkin on.

Kielenhuolto on kielikritiikkiä; jos kirjallisuus- tai musiikkiarvostelut olisi perustettava »selkeisiin kirjallisuus- tai musiikkitieteellisiin periaatteisiin», niitä ei voisi kirjoittaa ensinkään – vaikka monet näiden alojen edustajat uskovatkin, että »hyvän teoksen» kriteerit ovat tieteellisesti määriteltävissä. Valitettavasti on totta, että kielen kriitikoilta saattaa vaistoa puuttua siinä missä taiteenkin, mutta tieteellisistä perusteista ei siihen pulaan apua saa. Eri taiteenalojen arvosteluista voisi äkkiä koota yhtä vaikuttavan listan epätieteellisiä ja arvoväritteisiä lausumia ja luonnehdintoja kuin Leino syytekirjelmäänsä (mikä hänen lis-

tansa implisiittisesti on).

Leinon siteeraama arkkitehti Esko Tuulos on tietenkin täysin oikeassa siinä, että »jos sana on erinäköinen kuin toinen, sillä on myös eri maku. Sinälään ei ole sinänsä ja saada aikaiseksi kutkuttaa hämäläisen kielitajua toiselta kohtaa kuin saada aikaan.» (Leinon sit. s. 568.)

Mutta ilmaus »tarkoittaa samaa» ei aina tarkoita samaa. Voidaan puhua samasta informaatioisällöstä (josta on kyse, kun sanotaan, että *saada aikaiseksi* tarkoittaa samaa kuin *saada aikaan*), tai voidaan mennä hienosäätöön, »eri makuihin», jolloin tietysti joudutaan siihen, ettei sävyjään myöten täydellisiä synonyymeja ole juuri lainkaan. Esko Tuulos ja Pentti Leino eivät ole ainoita, joiden kielitajua *saada aikaiseksi* kutkuttaa toiselta kohtaa kuin *saada aikaan*, mutta kielenhuoltajia onkin häirinnyt tämän kutkuttavan ilmauksen leviäminen yhteyksiin, joissa tällainen kutkutus joko suorastaan häiritsee viestin perillemenoaa tai vetää turhan päiten lukijan huomiota puoleensa itse asiasta. Siksi on pyritty tarjoamaan informatiivisesti samaa mutta kutkutukseltaan asiallisempaa ilmausta *saada aikaan*. (Olisin itse valmis hyväksymään yleiskieleen myös *aikaiseksi* saamisen, koska sen sävy on tosiaan varsin toinen, mutta soisin sitten myös, että ero ymmärrettäisiin.)

Edellä sanottu ei nyt sitten tarkoita millään muotoa, että kielentutkimus ei olisi kielenhuollon tärkeä perusta. Lauri Kettusen oikkupäinen ja poleeminen luonne (samoin hänen joskus lähes uskomaton tyylitajuttomuutensa, joka sopi huonosti Saarimaata »tyylin tappamisesta» soimaavalle) peitti aikanaan liiaksi alleen hänen täysin aiheellisen närkästyksensä siitä, kuinka oikeakielisuysmiehet, etenkin Saarimaa ja Lauri Hakulinen, usein oikopäätä leimasivat svetisimeiksi ilmauksia, joilla oli suomen murteissa ja lähisukukielissä asema vanhaan; itämerensuomalaisten kielten perinpohjaista tuntijaa tällainen puolivil-laisuus oli omiaan ärsyttämään. Ja sa-

man Saarimaan pikatuomio kohtasi myös esim. ilmausta *filosofillakin on oltava kengät*; tällä kertaa tutkimuksen vapauttavan tuomion tarjosi Terho Itkonen, joka osoitti ilmauksen luontevas-ti istuvan suomen kielen nesessiiviraken-teiden joukkoon.

Kaikki tällainen perustelu — niin myös Pentti Leinon kirjoituksessaan esittämä, *pianismia* ym. koskeva — on välttämätöntä ja tervetullutta; varmaan esim. *pianismin* voi loppujen lopuksi hyväksyä.

Leino kysyy s. 561, »millä oikeutuk-sella kieltää ketään keikaroimasta [muoti-ilmauksin]?» Millä oikeutuksella arvostella sitten oikeastaan mitään, kiel-tenhuolto mukaan luettuna? Keikarointi ja muotisanat ovat keino päästä sanot-tavastaan vähällä vaivalla ja myös keino hämärtää sanottavaansa (usein kaiketi tiedostamaton) siinä missä puuroiset lauseet ja raskaat tai epähavainnolliset abstraktisubstantiivitkin. Leino pitää kielenhuoltoa »avoimena vallankäyttönä» (s. 570) ja muoti-ilmausten arvoste-lua kaiketi jonkinlaisena ylempää annet-tuna äksiisinä, mutta kyllä muoti-ilmaukset ovat usein juuri vallankäytön palveluksessa.

»Rakennemuutos» on muotisana, jon-ka käyttöä Leinon hampaisiin useasta-kin kannanotostaan joutunut Esko Koi-vusalo analysoi nimenomaan kieli- ja yhteiskuntakriittisin äänenpainoin (Kie-likello 2/88); ja vaikka minun Virittäjä-sä (4/1986) repostelemani »elämää suu-rempi» ei lienekään vallan yhtä mahta-vien miesten sanontaa ollut hämärtä-mässä kuin »rakennemuutos», pidän kiinni siitä, että tällaisten ei mitään tar-koittavien mutta ties mitä tarkoittavi-naan olevien ilmausten analysointi on kielenhuollon ja kielikritiikin tärkeitä tehtäviä. (Olen kyllä huomannut, että taistelu »elämää suurempaa» vastaan on toivotonta jos mikä. Olen myös törmän-nyt käännöskirjaan — Richard Dawkinsin biologianteos Sokea kelloseppä, 1989 s. 319 — jossa tämä uusi klisee on tullut englanninkielisen esikuvansa harhaan-

johtavaksi käännökseksi; en usko että ilmausta »larger-than-life caricature», suomeksi lähinnä 'aitoja piirteitä liioitteleva karikatyyri', olisi suomennettu »elämää suuremmaksi karikatyyriksi» ennen kuin Peter von Bagh tämän älyllisen katastrofin istutti suomen kieleen.)

Leinon huoli »vaihtoehtoisten ja per-soonallisten ilmaisutapojen» kohtalosta kielenhuollon kourissa ei ole aiheeton, mutta jos tällaiset ilmaisutavat ovat »au-topurkaamon» ja »entisöinnin» tai elä-mää suurempien muoti-ilmausten varasa, niin jossain muualla on vika kuin kielenhuollossa. Silti olen sitä mieltä minäkin, että kaunokirjallisuuden kieli (paitsi käännökset) ja puhekieli sopii kielenhuollon enimmäkseen jättää rauhaan; Hannu Salama, Paavo Haavikko ja Bisquit viis veisaavat kielenhuollon normeista ja viis veisatkootkin. Mutta yleensä hyvä periaate (eritoten asiaproo-san kirjoittajille) on, että säännöt on syytä osata ennen kuin niitä rikkoo.

Muutama Leinon argumenttiin ha-luan vielä puuttua. Leino sanoo s. 563: »— — puhekielisyyksistä voivat tulla kysymykseen vain sellaiset, joiden alkuperä on murteissa — —.» Erilaisia puhekielestä lähteneitä ilmauksia ja termejä on kyllä kielenhuolto hyväksynyt ja saanut läpikin: suurta kuljetussäiliötä tarkoitta-va *kontti* jo 70-luvulla, puhelimen *luuri* (Kielikello 4/84 s. 7), olisipa esim. monesta syytetty Terho Itkonen valmis hyväksymään television synonyymiksi yleiskieleen jopa *telkan*. Erityistä suosi-tusta ei liene *ratista*, *tiskaamisesta* tai *tiskistä* (sekä myyntipöydän että astiain-pesun merkityksessä), mutta tuskin kiel-tenhuolto niitä enää torjuu. Itkosen tar-joamaa *telkkaa* (ja ilmeisesti myös *luu-ria*) päinvastoin ovat kielenkäyttäjät itse pitäneet liian arkisina, eivätkä ne ole vakiintuneet yleiskieleen. Joka tapauk-sessa puhekielisyyksien hyväksyminen on pikemminkin lisääntymässä kuin taantumassa.

S. 561 Leino lausuu: »Mutta kelpaako kielenhuoltajan maku ja hänen luoman-sa muoti sen paremmin esikuvaksi kuin

Keskustelua

vaikka sanomalehtimiehen, kirjailijan, esseistin – tai musiikkikriitikon? Nokkelia, naseva ja näppärä kielimies voi monen muun mielestä olla tyyliin kielivoimistelija.» En puuttuisi tähän muuten, mutta Kieliposti-lehdessä 2/87 Leino julkaisi kirjoituksen »Erään tieteenalan 'keskustelun' tyylistä», jossa hän arvostelee fennistiikassa harjoitettua vihjailevaa, nimiä mainitsevatonta ilkeilyä, jota kutsuu »sala-ampumiseksi». Jos Leino on nyt yrittänyt vain parodioida tätä sala-ampumistyyliä, se ei ainakaan ole itsestään selvästi nähtävissä.

Mutta vakavimmin on puututtava Leinon argumentointiin kirjoituksen lopussa. Esitän sitaatin s. 570:

»Jokainen lukiolainen tietää, etteivät suositukset ole 'ainoastaan suosituksia'. Ja monet tavalliset kielenkäyttäjät on – *niin kuin Kettunen ennakoi* – ehdollistettu pelkäämään kirjoittamista. Vaikka 'kieli kuuluu kaikille' (Kielikello 1/1984), *yhä useammat* puhujat ja kirjoittajat ovat vaarassa vieraantua omasta äidinkielestään. Ja vaara vain *kasvaa*, kun kielenohjailu *laajenee* kirjakielestä puhekieleen ja ulottuu jopa siihen, miten puhelimeen tulisi vastaila – —.» (Kursivoinnit minun.)

Leino antaa selvästi ymmärtää, että nykyaikana tapahtuu sellaista, mitä Lauri Kettunen vasta ennakoi – että siis Kettusen päivinä kielenkäyttäjät eivät pelänneet kirjoittamista; sanamuoto *yhä useammat* poistaa kaiken tulkinnanvaran. Myönnän, ettei Leino ole ainoana ollut tarjoamassa käsitystä, että epävarmuutta kirjoittamisessa ja oman käyttökielen vierautta kirjakielen normeista eivät edelliset polvet tunteneet siinä määrin kuin nykyiset, mutta mihin tämä käsitys mahtaa perustua?

Leinon sananvalinta antaa myös ymmärtää, että kielenhuoltajat ovat juuri nykyään laajentamassa toimintaansa puhekielen ohjailuun ja määräilyyn; hän sivuuttaa kokonaan sekä E. A. Saariimaan Kielenoppaan, jossa useasti kiellellään sanomastakin yhtä ja toista, että entisen ajan kansakoulunopettajat, jotka

ojensivat lapsia vääristä sanonnoista ja murteellisuuksista samaan tyyliin kuin yrittivät pakottaa vasenkätisiä oikeakätisiksi.

Kun Leino sitten huipennukseksi maalaa kauhukuvan, jossa tämän päivän kielenhuolto uhkaa tehdä suomalaisista samanlaisia kielipuolia kuin Antti Jalavan Asfalttikukka-romaanissaan kuvaamat ruotsinsuomalaislapset, on jo pakko sanoa hänen menneen suhteettomuuksiin.

Sen ovat toki tehneet kielenhuoltajatkin useammin kuin kerran. Suhteettomuuksien aiheuttamia vahinkoja voidaan parhaiten ehkäistä pitämällä keskustelua yllä ja kommentoimalla kielenhuoltajien ehdotuksia.

JAAKKO ANHAVA